

Rozhýbaný kraj

Júl / 2021

 KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Revolúcia v eko pestovaní

Košický samosprávny kraj spustil prvú modelovú školskú farmu, ktorá využíva systém Agrokruh.

Spoznajte kraj na dvoch kolesách

Z našej ponuky si vyberú zdatní športovci aj rodiny s deťmi.

Šanca na reparát

Pamätáte si vlaňajšie leto? Po prvotnom šoku zo zavretej spoločnosti sa nám uvoľnila atmosféra. Odložili sme strach a oddýchli si aspoň medzi blízkymi. Aj ja som s manželkou Paťkou prešiel kus našej župy a tešil sa spolu s vami, že tento zlý sen je za nami.

Potom prišiel druhý šok - ďalšia, ďaleko ničivejšia vlna pandémie, lockdown a nekonečné otravné testovanie. Prípady nakazených, žiaľ aj bojujúcich o holý život v nemocniciach, stúpili. Namiesto desiatok ich boli stovky. Mnohí sa, žiaľ, toho aktuálneho leta nedožili. Myslíme na nich a ich blízkych.

Poučili sme sa? Váš kraj určite áno. Naši pracovníci vyvinuli enormné úsilie, aby nás ďalšie smutné prekvapenie už počas prázdnin alebo na začiatku leta nečakalo. Ako prví na Slovensku sme otvorili krajské očkovacie centrá, ktoré sme rozšírili do regiónov. Rozhýbali sme aj mobilnú očkovaciu jednotku, ktorá príde rovno za vami. Zaočkovali sme našich najviac ohrozených spoluobčanov.

Tým, ktorí neváhali a zaočkovali sa, srdečne ďakujem.

Rastislav
Trnka

predseda KSK
predseda@vucke.sk

Je mi ľúto, keď vidím, koľkých ľudí odrádzajú od očkovanie konšpirácie a poloprávdy. Registrovaných a bezpečných vakcín je dosť, už nie je prečo váhať. Variant delta klope na dvere. Ak tu na východe chceme žiť normálne, musí sa nás zaočkovať kritické množstvo. To je ďaleko viac ako je nás teraz. Ak váhate len preto, že nikam nebudete cestovať, neváhajte. Urobte to kvôli svojim najbližším, aj kvôli spoluobčanom. Poslednou šancou na reparát je toto leto.

Tým, ktorí neváhali a zaočkovali sa, srdečne ďakujem. V tomto čísle píšeme o mnohých tipoch na letné výlety. Užívajte si ich, zaslúžite si prísť na iné myšlienky. Teším sa na stretnutia s vami vo všetkých kútoch nášho svetového kraja.

Obsah

Zelená pre enviro projekty

Ako znížiť teplotu na svojom pozemku a udržať zrážkovú vodu, aby neodtekala bez úžitku? Kraj pripravuje Zelený katalóg enviro opatrení, ktoré môžu využiť všetci východniari. Aktívne buduje aj dažďové záhrady a iné vodozadržné opatrenia po celom kraji.

str. 8

Letné potulky krajom

Už viete, ako chcete stráviť leto? Máme pre vás tipy na výlety po celom kraji. Lákadlom sú cyklobusy, ale aj tematické výlety z ponuky Krajskej organizácie cestovného ruchu Košice Región Turizmus. Či vás zaujímajú historické pamiatky, filmová tematika alebo relax v čistej prírode, prídete si na svoje.

str. 13 - 14

Rozhovor s hercom Michalom Šoltésom

Už 30 rokov hráva v divadle vo svojom rodnom meste a neľutuje, že zostal na východe. Prečítajte si, ktoré miesta v našom kraji priťahujú Michala Šoltésa a inšpirujte sa.

str. 3 - 4

Rozhovo

s Michalom Šoltésom

“**Neľutujem, že som ostal na východe Slovenska.**

Herec Štátneho divadla Košice dáva tipy na zaujímavé premiéry a výlety v Košickom kraji.

Posledný rok bol pre väčšinu profesií veľmi netradičný. Pre hercov obzvlášť, nakoľko ste nemohli hrať naživo pre divákov. Ako ste ho prežili?

Nijako tragicky. Po 30 rokoch strávených v divadle som mal viac času na rodinu a seba. Zhodou okolností práve v tomto období moje malé deti dosiahli vek, kedy sa im treba intenzívnejšie venovať. Tak som svoj voľný čas investoval hlavne do nich. No a my v divadle sme, až na krátky čas, kedy boli protipandemické opatrenia najtvrdšie, aj skúšali.

Aké zaujímavé veci ste nacvičovali?

Na prelome vlaňajšej a predvlaňajšej sezóny som vystupoval v divadelnej adaptácii filmu Adamove jablká. Hrám v nej neonacistu, ktorý prichádza na vidiecku faru, aby si odpracoval verejno-prospešné práce. Skúšali sme túto aj mnoho iných hier, ktoré budú zaradené do programu od jesene. V septembri nás a divákov čaká každý víkend nejaká premiéra. Obzvlášť sa teším na adaptáciu Dostojevského románu Besy. Tá mala pre pozvaných divákov svoju internú premiéru pred dvoma týždňami.

V čom sú Besy, podľa vás, výnimočné?

Našou dlhoročnou tradíciou je, aby sme mali v divadle aspoň raz za dva roky nejaké klasické dielo. Také, ktoré je určené pre konzervatívnejšieho večerného diváka a zároveň aby bolo zaujímavé aj pre školy. Besy takýmto dielom sú. Príbeh o tom, ako sa dá manipulovať s ľuďmi, je stále aktuálny. Navyiac v ňom hrá 90 percent nášho divadelného súboru a ako hostia vystupujú Marek Geišberg zo Slovenského komorného divadla v Martine a Vasiľ Rusiňák z Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove.

Spomínali ste, že už 30 rokov účinkujete v košickom divadle. Neľahalo vás to, tak ako mnoho iných, do Bratislavy?

Ani nie. Ak by som uvažoval o odchode, do úvahy by prichádzala skôr Praha.

Neľutujete, že ste ostali doma? V Bratislave by ste predsa len mali viac príležitostí. Napríklad aj na filmové a televízne úlohy.

To je možné. No nie je to dôvodom ľúlosti z toho, že som neodišiel z môjho rodného mesta. Skôr sa zamýšľam, prečo východniari netočia doma viac filmov. Prečo ich musia točiť ľudia z Bratislavy alebo Čiech. Zároveň ma trochu prekvapuje slabá podpora našej lokálnej produkcie zo strany fondov v Bratislave. Mali sme tu napríklad pred dvoma rokmi veľmi úspešný film Loli Paradička, ktorý vytvorili umelci odtiaľ, z východu. Získal cenu diváka na Art Film Feste ako jediný slovenský film a po celom východnom Slovensku vypredával kiná. A keď jeho tvorcovia žiadali nedávno peniaze z audiovizuálneho fondu v Bratislave na svoj ďalší film, nedostali ich. Vraj sú príliš regionálni. Možno by sme mohli uvažovať aj nad tým, či by nebolo dobré zriadiť u nás, na východe, nejaký fond, z ktorého by sa podporovali filmy z nášho prostredia.

Keď sme už pri filmoch, počas lockdownu sa veľa ľudí oddávalo sledovaniu filmov a seriálov. Ako ste na tom boli vy?

Tiež som nebol výnimka. Sledoval som najmä severské seriály. Mimočodom, tiež boli z regiónov a rozprávalo sa tam miestnym dialektom. Keď s podporou takýchto filmov nemajú problém na severe, prečo u nás áno?

Kde rád relaxujete v rámci Košického kraja?

Počas korony sme sa s rodinou venovali turistike v našom regióne. Vyštverali sme sa na Kloptaň vo Volovských vrchoch. Je to síce brutálny kopec, no výhľad z neho je nádherný. Takisto sme dali Folkmarské skaly, Sivec nad Ružínom a pochodili toho veľa aj okolo Dargovského priesmyku. Obľubujeme tiež cyklovýlety. Máme takú väčšiu partiu, s ktorou pravidelne aj s deťmi každoročne bicyklujeme na Šumave. Tak sme hľadali aj u nás niečo podobné. Voľba padla na Tokaj. Bicykle sme naložili do vlaku, vystúpili v Malej Trni a vyrazili. Bolo nám tam dosť dobre. Tamajšie cyklotrasy sú široko-ďaleko najlepšie. Snáď by som len odporúčal upraviť dve-tri miesta, kde sme museli s deťmi vyjsť na hlavnú cestu. Ak sa aj tieto úseky zlepšia, cyklotrasy na Tokaji nebudú mať takmer žiadnu chybu.

Ako to u vás vyzerá s letnou

dovolenkou?

Spomínal som naše cyklovýlety na Šumavu. Tento rok nebude výnimkou. Chystám sa tiež rybáriť na Ružíne. A pár dní strávime na samote na Kysuciach.

Máte ešte nejaký tip na zaujímavý výlet s deťmi v okolí Košíc?

Veľmi rád sa s deťmi vyveziem na Jahodnú. Vedie odtiaľ veľa ciest, ktorými sa dá dôjsť do Košíc. Všetky vedú peknou prírodou a idete dole kopcom. Takže je to veľmi príjemná prechádzka, ktorá je vhodná pre rodiny s deťmi.

“**Zároveň ma trochu prekvapuje slabá podpora našej lokálnej produkcie zo strany fondov v Bratislave. Mali sme tu napríklad pred dvoma rokmi veľmi úspešný film Loli Paradička, ktorý vytvorili umelci odtiaľ, z východu.**

Očkujeme v centrách, kulturákoch aj autobuse

Kraj podal za štyri mesiace od začiatku očkovania vyše 200-tisíc vakcín.

Košičan Miroslav s očkovaním váhal, no vďaka vakcíne bude môcť v lete slobodnejšie cestovať. Naopak, pani Jana z Tepličky sa chcela dať zaočkovať hneď, ale nedokázala prísť do očkovacieho centra a vakcínu dostala až v očkovacom autobuse. Košický samosprávny kraj myslí na všetkých východniarov a naďalej zostáva jednotkou v očkovaní spomedzi všetkých žúp. Najnovšie vyráža za východniarmi aj očkovací autobus. Ambulancia na kolesách jazdí po celom kraji a má kompletne materiálno-technické vybavenie. Je prispôbená tak, aby bola schopná okamžite očkovať tam, kde zastane. Autobus je súčasťou výjazdovej očkovacej služby kraja. Len za prvých šesť týždňov

zaočkovala výjazdovka v kultúrnych domoch či telocvičniach vyše 14 000 východniarov. Pôvodne sa mohli starostom a primátorom nahlásiť na vakcínu seniori nad 60 rokov, v súčasnosti je už mobilné očkovanie otvorené pre všetkých nad 16 rokov. Deti od 12 do 15 rokov dostávajú vakcínu v centre pod dohľadom pediatra. Župa očkuje všetkými dostupnými vakcínami. Kraj je pripravený aj na nástup prípadnej tretej vlny pandémie. Hoci sa zintenzívnilo očkovanie v teréne, stále sú v prevádzke aj veľkokapacitné centrá v Košiciach, Michalovciach a Spišskej Novej Vsi. Harmonogram očkovania na aktuálny týždeň zverejňuje kraj každý pondelok na svojej webovej stránke web.vucke.sk.

Historicky najväčšie opravy ciest a mostov

Cestárov zamestná počas leta rekonštrukcia mosta medzi Kysakom a Veľkou Lodinou aj oprava cesty medzi Moldavou nad Bodvou, Jasovom a Košicami.

Rekonštrukcia mosta medzi Kysakom a Veľkou Lodinou

Most pri obci Stretava

Košický samosprávny kraj vyčlenil pre rok 2021 historicky najvyššiu sumu peňazí do opráv ciest a mostov, ktoré spravuje, a to až 40 miliónov eur. Začiatkom letných prázdnin odštartovala najväčšia rekonštrukcia cesty v tomto roku, opravou prejde úsek dlhý takmer 27 kilometrov medzi mestom Moldava nad Bodvou, obcou Jasov a mestom Košice. Rekonštrukcia sa dotkne siedmich obcí a mesta v okrese Košice-okolie. V rámci nej budú opravené tri mosty, a to v obciach Malá Ida, Šemša a Rudník. Najzásadnejšou bude oprava križovatky v Malej Ide, ktorá bude prebudovaná na kruhový objazd. V okrese Košice-okolie bude opravených aj osem autobusových zastávok. Na re-

konštruovanom úseku bude opravené podlažie ciest, priepusty, krajnice a pribudne nový asfaltový koberec. Vďaka projektu sa zlepši komfort a bezpečnosť cestnej premávky aj dostupnosť do priemyselných častí miest Rožnava a Košice. V plnom prúde sú aj práce na moste medzi Kysakom a Veľkou Lodinou. Kraj začal ešte koncom mája budovať nad riekou Hornáď novú stavbu. V letných mesiacoch prebiehajú práce na spodnej stavbe, oporách a pilieroch mosta, následne bude župa realizovať pokládku nových nosníkov. Nový most bude širší ako ten pôvodný. Stáť by mal do konca roka. Na dvoch mostoch v kraji pribudne počas leta dočasné premostenie. A to na moste cez potok Čierna

voda pri obci Stretava a nad Ondavou pri Sírniku. Most pri obci Sírnik je jedným z najdlhších v kraji, má takmer 200 metrov. V letných mesiacoch bude zbúraná časť poškodených nosníkov, na ich mieste bude osadené premostenie. Pôjde o najrozsiahlejšiu rekonštrukciu mosta v tomto období, práce si vyžadujú z rozpočtu kraja približne 4 milióny eur. Do konca roka by mala byť ukončená aj rekonštrukcia mosta pri obci Stretava. Vďaka dočasnému premosteniu však bude úsek počas prác prejazdný pre vozidlá do 3,5 tony, peších či cyklistov.

Čarovná krajina Haravara

Predstavovali ste si v detstve, že sa raz ocitnete v rozprávke? Je čas tieto sny naplniť.

Vstúpte do čarovného sveta cez web www.haravara.sk, inšpirujte sa a vyrazte na rodinný výlet v našom kraji. Za dobrodružstvom vás privedú dobrý duch Kaško, dievčatko Majka a chlapec Max. Všetky deti sa môžu aspoň na chvíľu stať princeznami, kráľmi, podzemnými bádateľmi a užiť si deň v zábavných parkoch, múzeách, ale aj na ranči, v DinoParku či vo vtáčom raji. Skvelé tipy na výlety

sme pre vás pripravili v Krajskej organizácii cestovného ruchu Košice Región Turizmus. Samotný názov krajiny Haravara vychádza z diel slovenského rozprávkara z Gemera Pavla Dobšinského a znamená radostný krik detí. Na rozdiel od vymyslených príbehov sú rozprávky z Haravary postavené na faktoch, vďaka čomu môžu rodiny s deťmi navštíviť a spoznať zaujímavé miesta v našom

kraji a navyše sa niečo naučiť. Okrem tipov na výlety, dobrodružstvá či atrakcie nájdete na webovej stránke Haravary aj informácie o detských zónach v kraji. K dispozícii sú taktiež príbehy, ktoré si možno prečítať alebo vypočuť. Deti sa zabavia aj pri omaľovánkach, kvízoch, pexese či súťaži. Len pre istotu - pozvaní sú aj dospelí.

Kraj dáva zelenú ďalším enviro projektom

Trápia vás v týchto dňoch rekordné horúčavy? Žiaľ, aj toto sú prejavy globálnej zmeny klímy. Našťastie, jej účinky vieme zmierniť. Pomôže viac zelene a menej asfaltových plôch.

Dažďové záhrady dokážu znížiť teplotu na pozemku v priemere až o dva stupne. Vysadené v nich môžu byť kvety, kry či byliny, ktoré nie sú náročné na starostlivosť, darí sa im aj v pôde chudobnej na živiny a nevyžadujú chemické postreky. Navyše, záhrady zachytávajú dažďovú vodu, ktorá neodteká bez úžitku do kanalizácie, ale zavlažuje vysadenú zeleň. Košický samosprávny kraj buduje takéto vodozadržné dažďové záhrady v areáloch župných stredných škôl, sociálnych zariadení či na iných verejných priestranstvách v rámci Programu obnovy krajiny Košického kraja. Doposiaľ vysadila

župa v spolupráci s Dobrovoľníckym centrom Košického kraja a Agentúrou na podporu regionálneho rozvoja 17 dažďových záhrad, v priebehu leta pribudne ešte ďalších 13. Napríklad v dažďovej záhrade v areáli Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach vysadili krajskí dobrovoľníci spolu so študentmi papradie, klinčeky, rododendróny, ale aj vždyzelené rastliny, ako hebe či zimozel. Záhradu zavlažuje dažďová voda zo strechy školy, ktorá priteká odkvapovou rúrou, ročne dokáže zachytiť až 84 000 litrov zrážkovej vody. Ak aj vy chcete pomôcť životnému prostrediu a neviete, čo je potrebné na vybudovanie takej

dažďovej záhrady, inšpirovať sa budete môcť Zeleným katalógom, ktorý pripravuje kraj. Pôjde o manuál, ako zadržiavať zrážkovú vodu na svojom pozemku, ako budovať zelené strechy či vysádzať stromoradia. Všetky tieto zelené opatrenia pomáhajú znižovať teplotu počas horúčav a zmiernujú extrémne výkyvy teplôt, výskyt povodní či extrémne suchá. Zelený katalóg bude návodom pre realizáciu enviro opatrení v areáloch župných organizácií, najmä škôl či kultúrnych a sociálnych zariadení. Zelenými riešeniami sa však bude môcť inšpirovať každý.

Školská farma v Pribeníku je prvá svojho druhu na Slovensku

Lepšie vidieť ako stokrát počuť

Dopestovať potraviny v bio kvalite a ešte aj ekologicky už nie je žiadny problém ani v Košickom kraji. Dôka-

zom toho je modelová školská farma, ktorú župa spustila v areáli Strednej odbornej školy agrotechnických a gastronomických služieb v Pribeníku v okrese Trebišov. Výber miesta nie je náhodný, práve tam sú vhodné prírodné podmienky na takýto typ pestovania, teda bez použitia agrochemikálií. Ak pomôže aj počasie, prvé paradajky, kukuricu, cviklu či zeler tam na konci

sezóny môžu pozberať v hmotnosti až 12 ton. Zelenina vypestovaná samotnými žiakmi by mohla v budúcnosti putovať do jedálň krajských zariadení v bio kvalite. Župná škola tak pripravuje do života mladých ľudí, ktorí sa o moderných spôsoboch pestovania neučia iba teoreticky. Je predsa lepšie vidieť ako stokrát počuť. Obzvlášť, ak ide o témy, ktoré majú dopad na naše zdravie aj prírodu.

Obrábanie pôdy jedinečným spôsobom

Školská farma v Pribeníku vyniká aj špeciálnym zariadením, ktoré na tamajších poliach obrába pôdu. Najdôležitejšie je to, že ťažké stroje tu nahradili robotizované ramená Agrokruhu, ktorý pomohli vyrobiť žiaci Strednej priemyselnej školy strojníckej v Košiciach. Tento systém je prospešný pre človeka aj pre pôdu. Zelenináriovi odpadáva ťažká fyzická námaha a pôdu nezaťažujú mechanizmy. Funguje to tak, že na agrotechnický most sa pripevňuje rýľovací stroj, sejačka, hrobkovač, kyprič či ďalšie poľnohospodárske pomôcky. Tie nespôsobujú eróziu pôdy tak, ako napríklad traktor. Aj polia vyzerajú celkom inak, zelenina rastie v riadku v tvare špirály. Vynálezcom systému je Ján Šlinský, ktorý má Agrokruhu vedené pod ochrannou známkou Úradu priemyselného vlastníctva SR. **„Hlavnou myšlienkou projektu je to, aby boli najúrodnejšie kúsky pôdy obhospodávané čo najšetrnejšie. Tento systém obrábania poľnohospodárskej pôdy môžeme na Slovensku vidieť na troch miestach, avšak iba v Pribeníku ide o prvú oficiálnu verziu funkčného prototypu,“** uviedol Šlinský, ktorý verí, že tak ako je Holandsko krajinou tulipánov, môže byť Slovensko krajinou eko a bio produktov. Najdôležitejšie je začať a ukázať mladým pestovateľom ako na to aj v našom kraji.

Skároš

Harichovce

Trstené pri Hornáde

Vedeli ste, že?

- Bicyklovanie zlepšuje krvný obeh
- Podporuje spaľovanie tukov
- Posilňuje imunitný systém
- Zlepšuje vytrvalosť
- Buduje vzťahy

Spoznajte Košický kraj na dvoch kolesách

Ak patríte medzi fanúšikov športu, ktorí radi obdivujú krásy okolia zo sedadla bicykla, máme pre vás dobrú správu. V Košickom kraji aj v tomto roku pribudli nové cyklochodníky a na ďalších sa už pracuje. Takmer šesť kilometrov dlhý úsek spojil napríklad Harichovce so susednou obcou Iľiašovce aj priemyselnou časťou mesta Spišská Nová Ves. Ide o ďalší projekt, ktorého financovanie z eurofondov sprostredkoval Košický samosprávny kraj. Cyklotrasa je obojsmerná a nevedie popri hlavnej ceste. Napriek tomu ju môžu využívať aj tí,

ktorí pracujú v neďalekej časti mesta. Domáci aj turisti sa môžu na Spiši tešiť aj na ďalší cyklochodník, ktorý vzniká medzi Hrabušicami a Smižanmi. Krajskí cyklokoordinátori už pracujú na prepojení destinácií Vysoké Tatry – Slovenský raj. Východniari si po novom užijú aj vyšší komfort z bicyklovania. Nové cykloprístrešky vybudovala župa na cyklotrase medzi Nižnou Myšľou, Trstenom pri Hornáde a Skárošom. Moderné odpočívadlá poskytnú nabíjačku na elektro bicykle či mobily, nástroje pre opravu bicykla aj ekologické napá-

vanie vlastným solárnym systémom. Bližšie k modernému cyklookruhu majú aj cyklisti na Zemplíne. Kraj sa púšťa do výstavby časti Zemplínskej cyklomagistrály. V tomto roku župa začína s výstavbou cyklotrasy, ktorá prepojí obce Zalužice a Lúčky. Neskôr sa k nej pripoja ďalšie úseky. Dvojkoľosový tátoš nevyjde z módy. Je šetrný k prírode, nenechá vás čakať na zastávke a čo je najdôležitejšie, zanesie vás na tie najkrajšie miesta v našom kraji.

Inovácie v kraji pod jednou strechou

Inovácie v Košickom kraji podporili aj krajskí poslanci. Na júnovom zastupiteľstve odobrili Regionálnu inovačnú stratégiu. Jej hlavným cieľom je rozvoj moderného a kreatívneho prostredia pre vznik inovatívnych spoločností so špičkovou technológiou. Bude akousi mapou inovácií. Zjednodušene povedané, stratégia pod jednou strechou spojí univerzity, firmy, podnikateľov aj úradníkov. Na projekte sa budú okrem župy podieľať aj Technická univerzita, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika a Univerzita veterinárske-

ho lekárstva a farmácie v Košiciach, ústavy SAV, mesto Košice a súkromné high-tech spoločnosti. „**Hlavnou víziou je zlepšiť život obyvateľov kraja a stať sa konkurencieschopným, ekonomicky prosperujúcim a pre ľudí atraktívnejším krajom prostredníctvom podpory a realizácie inovácií. Vlajkovou loďou tejto stratégie bude Inovačné centrum Košického kraja,**“ informoval vedúci Odboru regionálneho rozvoja Úradu KSK Matej Ovčiarka. Inovačné centrum plánuje župa vybudovať v areáli

bývalej tabakovej továrne na Strojárskej ulici v Košiciach, po vzore Juhomoravského kraja. Ide o projekt ktorý podporí vznik nových firiem v Košickom kraji a rozvinie priemysel tak, aby šikovní východniari ostali študovať aj podnikáť doma a prinášali prospech celému kraju. V rámci stratégie zastupiteľstvo odobrilo aj založenie a vstup kraja do Košického klastra nového priemyslu, ktorý je prvým projektom Inovačného centra Košického kraja.

Priority poslancu KSK

Jozef Želinský

MOST-HÍD

Mojou hlavnou prioritou je splniť to, čo som svojim voličom sľúbil. Som preto rád, že aj v okrese Trebišov sme zrekonštruovali mnoho ciest 2. a 3. triedy. Mojou prioritou je tiež vzdelávanie. Teším sa, že sme mohli investovať do škôl v našom regióne, od komplexnej obnovy budovy na SOŠ v Kráľovskom Chlmci, až po multifunkčné ihrisko v SOŠ v Pribeníku, vytvorenie moderných učební, a v príprave je aj výstavba plavárne pri Gymnáziu v Kráľovskom Chlmci. Mojou silnou stránkou je aj kultúra, podporili sme mnoho kultúrnych podujatí, zmenili sme VZN o dotáciách k lepšiemu, novým dotačným systémom môže byť podporených viac žiadostí z jednotlivých okresov. Budem presadzovať aj rozvoj cestovného ruchu, ktorý je tiež kľúčovou oblasťou nášho regiónu.

Úspechy poslancu KSK

Attila Anna

nezávislý

Ako poslancovi KSK a členovi hodnotiacej komisie v rámci programu cezhraničnej spolupráce INTERREG sa nám podarilo presadiť množstvo dobrých projektov v rámci celého kraja aj rožňavského okresu. Podporili sme napríklad zriadenie cyklopointu v Krásnohorskej Dlhej Lúke alebo inhalačný program v jaskyni Domica. Aj napriek pandémie sme podporili mnoho kultúrnych podujatí v okrese Rožňava či rekonštrukcie kultúrnych a sakrálnych pamiatok, napr. obnovu husitského kostola v Lúčke. V rámci Rady zdravia som sa zapájal do boja proti pandémie a prijímaná opatrení. Teším sa tiež, že sme prispeli k rekonštrukciám ciest 2. a 3. triedy na Gemeri. Bol by som rád, ak by sa nám podarilo zrealizovať aj prípravu cyklotrás v rožňavskom okrese, napríklad prepojenie hlavných pamiatok Beltiar s Krásnohorskou jaskyňou a hradom Krásna Hôrka.

Úspechy poslancu KSK

Jozef Andrejčák

nezaradený

Ako poslanec KSK za okres Košice III by som rád ukončil volebné obdobie s tým, že sa začne s rekonštrukciou polikliniky Východ. Očakávam, že príjem z prenájmu priestorov lekární, ktoré kraj nanovo prenajal, bude preinvestovaný do konkrétnych zdravotníckych zariadení. Podnety týkajúce sa polikliniky v našom okrese predkladám aj prostredníctvom interpelácií Zastupiteľstva KSK. Verím, že sa podarí ukončiť rekonštrukciu telocviční a zrekonštruovať areál konzervatória J. Adamoviča v Košiciach tak, aby slúžili športovcom aj verejnosti. Verím, že pravidelnou komunikáciou aj s občanmi z ďalších okresov prispem k rekonštrukcii mostov a komunikácií. Prácou v komisiách sa snažím prispievať k efektívnemu fungovaniu krajskej samosprávy.

Úspechy poslancu KSK

Adnan Akram

nezávislý

Nespravodlivú disparitu z minulosti týkajúcu sa investičných impulzov v prospech južných a východných okresov sa nám v tomto volebnom období podarilo napraviť v prospech Spiša. Aktuálnymi a hmatateľnými príkladmi sú významné akcie v oblasti obnovy infraštruktúry a podpory cestovného ruchu v podobe opravy hlavných ťahov ako napríklad Duklianska ul. v Spišskej Novej Vsi a vybudovanie cyklochodníkov z Iľašoviec cez Harichovce až po priemyselnú časť okresného mesta, ako aj začiatok výstavby cyklochodníka z Hrabušíc v Slovenskom raji cez Letanovce, Spišské Tomášovce až do Smižian. Verím, že silné zastúpenie spišského okresu v KSK prinesie ďalšie ovocie.

Novinky zo Zastupiteľstva KSK

Poslanci Košického samosprávneho kraja rokovali po 25.-krát v tomto volebnom období 28. júna. Priebeh zastupiteľstva bol vysielaný naživo na facebooku KSK a na webovej stránke web.vucke.sk, kde bol zverejnený aj prehľad tém a kompletne materiály rokovania. Zastupiteľstvo KSK sa konalo v súlade s aktuálnymi pandemickými opatreniami.

Najdôležitejšie témy z rokovania

Zastupiteľstvo schválilo poskytnutie finančnej pomoci vo výške 30 000 eur Juhomoravskému kraju v Českej republike ako prejav solidarity obyvateľom postihnutých tornádami.

Poslanci schválili dátum konania voľby hlavného kontrolóra kraja, ktorému uplynulo funkčné obdobie pred rokom. Voľba sa bude konať 23. augusta 2021.

Kraj prenajme zrekonštruované priestory na Továrnskej ulici OZ STROJ, čím chce pomôcť nezriadovanej kultúre a nezávislým umelcom. Neprešiel však návrh na finančné vysporiadanie a zníženie dlhu OZ BONA FIDE, ktoré prevádzkuje Tabáčku Kulturfabrik v Košiciach.

Schválená bola Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na stredných školách v kraji, ktorej cieľom je digitalizácia škôl, zvyšovanie kvality vzdelávania či ekologické projekty.

Nasledujúce Zastupiteľstvo KSK sa bude konať 23. augusta 2021.

Tipy na letné potulky Košickým krajom

Rok sa s rokom stretol a koronavírus opäť kríži naše dovolenkové plány. Ak kvôli tomu uprednostíte oddych na Slovensku alebo hľadáte tipy na krátke výlety, odporúčame navštíviť webovú stránku Krajskej organizácie cestovného ruchu Košice Región Turizmus. Nájdete v nej mnoho inšpirácií na zmysluplné trávenie voľného času v Košickom kraji. Okrem užitočných tipov si možno vyberiete aj z ponuky organizovaných výjazdov a cyklobusov.

Cesta do dôb pravekých a starovekých

Ak sa chcete odviezť historickým vlakom do doby bronzovej a vyskúšať, ako v Nižnej Myšli pri Koši-

ciach žili pravekí ľudia, zakrúžkujte si v kalendári 17. júl a 21. august. Nakuknete tiež do katakomb premonštrátskeho kláštora a nad pozostatkami ranogotického kostola sa budete môcť nechať unášať atmosférou stredoveku. Tento výlet dávame do pozornosti hlavne rodinám s deťmi. Jedinečnými archeologickými vykopávkami vás v Nižnej Myšli a jej okolí budú sprevádzať znalci, ktorí priblížia, ako tam ľudia žili od praveku až po včasný stredovek. A nielen rečou faktov. Ponúkajú aj všakovaké príležitosti vyskúšať si život pravekého človeka. Napríklad zhotovením hlinenej nádoby a dobového obleku, odliatím bronzového prívesku, či ošetrovaním paleokuchyne. Bojachtiví spoznávači histórie si môžu oprobovať vlastnoručne vyrobenú zbraň. Nemusíte sa obávať. Na vlastnej koži vás nikto nebude nútiť zažiť pohrebné krvavé rituály našich pred-

kov v tamojšej dva a pol metra hlbokej obetnej jame. Ak budete mať čas a chuť, spoznať môžete aj menej známe historické vychytávky okolia Nižnej Myšle. Napríklad katakomby kláštora, ktorý v 13. storočí založil rád premonštrátov a o 200 rokov neskôr ho neubrnil pred vojskami Jána Jiskru.

Po zemplínskych stopách filmu Ciara

Filmový turizmus si už nejaký ten čas nachádza svojich priaznivcov. Svoje by o tom vedeli rozprávať napríklad na Novom Zélande, kde zažívali nápor výletníkov, ktorí chceli vidieť kde všade sa nakrúcali scény z legendárneho filmu Pán prsteňov. A ju nás v Košickej župe sa natáčal jeden

film, ktorý žal síce nie celosvetové, ale naše slovenské úspechy. Bola to Ciara, ktorá v prestížnom oceňovaní Slnko v sieti získala päť cien zo siedmich nominácií. Ak chcete objavovať miesta, kde sa odohrávala, prídte 10. júla na parkovisko pri Jumbo centre v Košiciach. Vyrazíte na Zemplín, kde, okrem iného, navštívite Zalužice, krásny kameňolom v Beňatine a skončíte v dedinke Ubl'a v Poloninách. Výlet bude doplnený výkladom sprievodcu.

Relax na ranči v Slovenskom raji

Bavili vás westerny, alebo si chcete vychutnávať prírodu z konského sedla? Ak áno, dávame do pozornosti Ranč pod Ostrou skalou v Slovenskom raji. V tamojšej krásnej prírode sa naučíte jazdiť na koni vo wester-novom štýle. Spoznáte život furmana, pre ktorého boli kone a dobytok súčasťou života. Súčasní pokračovatelia tejto našej stáročnej tradície vám pomôžu nahliadnúť do sveta ich zvieracích partnerov. Ukážu vám, ako sa k nim treba správať, starať sa o nich a vnímať signály, ktoré vysielaajú. V rámci individuálnych výletov na

Kraj sveta sa môžete vybrať napríklad aj na nočnú prehliadku Spišského hradu, navštíviť kováča, vinárov, bylinkovú lekárňu alebo včeliu farmu. To všetko môžete absolvovať v malej skupine s ľuďmi, ktorých poznáte a s individuálnou dopravou pod odborným okom, sluchom a ústami osobného sprievodcu.

Cyklobusy na Kojšovku Gemer a Zemplín

Málokterá forma aktívneho trávenia voľného času zažíva taký silný rozkvet ako cykloturistika. Každým rokom pribúdajú nové cyklotrasy. No menej zdatní šliapači do pedálov alebo tí, ktorí sa boja jazdiť po cestách, na ktorých sa premávajú autá, majú stále trochu obmedzené možnosti. Nemôžu sa dostať na miesta, ktoré by mohli spoznávať zo sedla svojich bicyklov. Aj kvôli nim Košický samosprávny kraj začal vypravovať cyklovlak do Tokajskej vinohradníckej oblasti. Aj mimoriadny záujem, ktorý vyvolali, motivoval k hľadaniu ďalších možností ako cyklistov dostať na krásne miesta v Košickom kraji.

Preto tento rok prišla ďalšia ponuka, ktorá má všetky predpoklady stať sa hitom terajšej cyklistickej sezóny. Sú ňou cyklobusy na Kojšovku, Gemer a na Zemplín. Všetky sú vybavené špeciálnym prívěsom s kapacitou 30 bicyklov. Ich obsluha je zabezpečená na každej zastávke. Moderné autobusy majú klimatizáciu, wifi pripojenie, informačný systém a možnosť nabíjania smartfónov cez USB porty.

Leto plné kultúry

Prázdninové obdobie bude po pandemickej pauze opäť plné nových výstav a zaujímavých podujatí, a to nielen v exteriéri. Všetkým padne dobre raz za čas sa schlaďiť v múzeu či galérii. Okrem toho sú za dodržania opatrení pripravené aj menšie festivaly či letné tábory.

25. 6. 2021 - 30. 1. 2022 Klimkovičovci - Príbehy troch generácií

Východoslovenská galéria pripravila unikátnu výstavu, ktorá dokumentuje diela a príbeh umeleckej rodiny Klimkovičovcov. Aj vďaka nim sa Košice dostali na kultúrnu mapu Rakúsko-uhorskej monarchie. V galérii nájdete 150 sakrálnych, historických a svetských diel, ale aj výpožičky z takmer 20 farností zo stredného a východného Slovenska.

18. 7. 2021 Prechádzka storočiami módy

Zemplínske múzeum v Michalovciach zavedie návštevníkov do minulosti a ukáže nielen to, ako sa naši predkovia od 16. do 19. storočia obliekali. Pred-

staví tiež spôsob líčenia a účesov od obdobia renesancie, rokoka a baroka až po koniec 19. storočia.

1. 7. - 30. 8. 2021 Detské letné tábory

Ako tradične, aj počas týchto prázdnin pripravili kultúrne zariadenia Košického samosprávneho kraja 18 letných táborov. Deti sa môžu tešiť na filmový, divadelný, umelecký, remeselný, astronomický aj environmentálne zameraný. Všetky dôležité informácie nájdete na webových stránkach a sociálnych sieťach župných kultúrnych centier, múzeí, galérií, knižníc a osvetových stredísk.

Zmena programu je vyhradená a závisí od aktuálnej epidemickej situácie.

Viac informácií nájdete na webových stránkach a sociálnych sieťach kultúrnych organizácií.

Súťaž s tajničkou

Milí lúštitelia, správnu odpoveď z tajničky nám pošlite e-mailom na tlacove@vucke.sk do **31. 7. 2021**. Vyhrať môžete reproduktor, slúchadlá a power bank. Účastníci prihlásením sa do súťaže a splnením podmienok dávajú KSK svoj súhlas so spracovaním osobných údajov, ktorými sú poskytnuté identifikačné údaje účastníka súťaže (meno, priezvisko, e-mail, adresa trvalého pobytu, telefónne číslo). Tieto osobné údaje budú spracované výlučne na účely realizácie súťaže a odovzdania výhry. Výhercovia z predchádzajúceho čísla: **Daniel Boržík, Mária Novotná**

Démokritos: ...(tajnička)

Autor: Juraj Mitošinka	melanchólia (z angl.)	vypierala	určovala odchýlky súčiastok (tech.)	hoci (zastar.)	čínsky hudobný nástroj	kananej- ská bohy- ňa úrody	chodil (expr.)	Pomôcky: Mahen, Ma, sula, Lac, MSZ	zakričime (expr.)	MPZ Chor- vátska	Adriána (dom.)	nežnosť	citoslovce veselosti	značka lutécia
zaplakal (bás.)								hmutím dal na kopu muž.meno						
1. časť tajničky														
skratka súhvezdia Jašterica				pozrú, po- dívajú sa biblické žen. meno						citoslovce úrodné miesto v púšti			3. časť tajničky	zajatec (z rus.)
syn kráľa Tróa					Tibor (dom.) zosilnený súhlas						alpský škriatok značka rádia			
nalákaj (zried.)						váb (hovor.) metamorf. hornina						semitský boh stráž, úbočie		
Pomôcky: kin, lloš, Net, skarn, Anat, El	pospájajú, scelia	nástenný gobelin uchytím (expr.)					neoddaj sa spánku žmurkal							
väčší morský vták					značka kilometra za			babylon- ská bohy- ňa zeme záhlavie			všetko, po česky Katarína (dom.)			
hádky (zastar.)				úmrtné oznámenie egyptská bohyňa						brat Ábela skr. maď. noriem				
skratka obvod- ného výboru			drobné šelmy cit. nespo- kojnosti						pseudo- nym spis. A. Vančuru cit. radosti					
2. časť tajničky													vzorec jodovo- dika	
ženské meno						Alojzia (dom.)							skratka okultného krvácania	